

32000L0052

L 193/75

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

29.7.2000

DYREKTYWA KOMISJI 2000/52/WE
z dnia 26 lipca 2000 r.

zmieniająca dyrektywę 80/723/EWG w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskim i przedsiębiorstwami publicznymi

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 86 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Komisji 80/723/EWG ⁽¹⁾, ostatnio zmieniona dyrektywą 93/84/EWG ⁽²⁾, wymaga od Państw Członkowskich zapewnienia przejrzystości stosunków finansowych między władzami publicznymi i przedsiębiorstwami publicznymi. Dyrektywa 80/723/EWG wymaga, aby niektóre informacje finansowe były zachowywane przez Państwa Członkowskie i udostępniane Komisji na jej wniosek, natomiast inne informacje muszą być udostępniane w formie sprawozdań rocznych.
- (2) Wszelkie sektory gospodarki, które w przeszłości charakteryzowały się występowaniem w nich monopolii ogólnokrajowych, regionalnych lub lokalnych, zostały otwarte lub są w trakcie otwierania, częściowo lub w całości, na konkurencję, w wyniku zastosowania postanowień Traktatu bądź w wyniku przyjęcia odpowiednich przepisów przez Państwa Członkowskie oraz Wspólnotę. Proces ten podkreślił znaczenie zapewnienia, żeby reguły konkurencji zawarte w Traktacie były stosowane w tych sektorach w sposób rzetelny i efektywny, w szczególności, żeby nie dochodziło do nadużycia pozycji dominującej w rozumieniu art. 82 Traktatu oraz pomocy państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu, chyba że pomoc taka jest zgodna ze wspólnym rynkiem i pozostaje z zastrzeżeniem dla ewentualnego stosowania postanowień art. 86 ust. 2 Traktatu.
- (3) W tych sektorach Państwa Członkowskie często przyznają prawa specjalne lub wyłączne poszczególnym przedsiębiorstwom, dokonują wypłat pieniężnych lub innych świadczeń na rzecz poszczególnych przedsiębiorstw, zobowiązanych do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Przedsiębiorstwa te często konkurują z innymi przedsiębiorstwami.
- (4) Zgodnie z art. 86 ust. 2 i 3 Traktatu Państwa Członkowskie mogą w zasadzie powierzać niektórym przedsiębiorstwom zarządzanie określonymi przez nie usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, przy czym Komisja jest odpowiedzialna za zapewnienie właściwego zastosowania przepisów tegoż artykułu.
- (5) Artykuł 86 ust. 1 Traktatu wymaga, żeby w przypadku przedsiębiorstw publicznych oraz przedsiębiorstw, którym Państwa Członkowskie przyznały prawa specjalne bądź wyłączne, Państwa Członkowskie nie wprowadzały ani nie utrzymywały żadnych środków sprzecznych z normami określonymi w Traktacie. Artykuł 86 ust. 2 Traktatu

odnosi się do przedsiębiorstw, którym powierzono świadczenie usług o ogólnym interesie gospodarczym. Artykuł 86 ust. 3 Traktatu wymaga, aby Komisja zapewniła stosowanie postanowień art. 86 oraz skierowała właściwe dyrektywy lub decyzje do Państw Członkowskich. Postanowienia interpretujące załączone do Traktatu Protokołem w sprawie systemu radiofonii i telewizji publicznej w Państwach Członkowskich zastrzegają, że postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską pozostają bez uszczerbku dla uprawnień Państw Członkowskich do finansowania publicznej radiofonii i telewizji, o ile takie finansowanie przyznawane jest instytucjom nadawczym na realizację powierzonego zakresu usług publicznych, określonych i zorganizowanych przez każde Państwo Członkowskie oraz o ile takie finansowanie nie ma wpływu na warunki obrotu i konkurencji we Wspólnocie w stopniu, w którym mogłoby to być sprzeczne ze wspólnym interesem, biorąc pod uwagę zakres danych usług publicznych. W celu zapewnienia, że postanowienia art. 86 Traktatu będą stosowane, Komisja musi dysponować niezbędnymi informacjami. To pociąga za sobą konieczność określenia warunków dla uzyskania przejrzystości.

- (6) Złożona sytuacja związana z różnorodnością form publicznych i prywatnych przedsiębiorstw, którym przyznane zostały prawa specjalne lub wyłączne lub którym powierzone zostało świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, a także zakres działalności, którą może prowadzić pojedyncze przedsiębiorstwo oraz różny stopień liberalizacji rynku w różnych Państwach Członkowskich mogłyby skomplikować stosowanie zasad konkurencji, w szczególności art. 86 Traktatu. Dlatego niezbędne jest, aby Państwa Członkowskie oraz Komisja dysponowały szczegółowymi danymi na temat wewnętrznej struktury finansowej i organizacyjnej takich przedsiębiorstw, w szczególności oddzielnie i rzetelnie prowadzonymi księgami, odnoszącymi się do poszczególnych rodzajów działalności danego przedsiębiorstwa. Informacje takie nie są we wszystkich wypadkach dostępne lub też nie są wystarczająco szczegółowe lub rzetelne.
- (7) Wymienione księgi powinny wskazywać rozróżnienie między poszczególnymi rodzajami działalności, koszty i dochody odnoszące się do każdego rodzaju działalności oraz metody przyporządkowania oraz rozliczania dochodów i kosztów. Oddzielne księgi powinny być dostępne, z jednej strony, w odniesieniu do produktów lub usług, co do których Państwo Członkowskie przyznało prawo specjalne lub wyłączne lub też powierzyło przedsiębiorstwu świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, a także, z drugiej strony, w odniesieniu do wszystkich innych produktów lub usług wytwarzanych lub świadczonych przez przedsiębiorstwo. Obowiązek dzielenia ksiąg nie powinien odnosić się do przedsiębiorstw, których działalność ogranicza się do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym i które nie prowadzą działalności poza świadczeniem danych usług w ogólnym interesie

⁽¹⁾ Dz.U. L 195 z 29.7.1980, str. 35.

⁽²⁾ Dz.U. L 254 z 12.10.1993, str. 16.

gospodarczym. Nie wydaje się konieczny wymóg dzielenia ksiąg w zakresie usług w ogólnym interesie gospodarczym lub w zakresie objętym prawami specjalnymi lub wyłącznymi, o ile nie jest to niezbędne do rozliczenia dochodów i kosztów między tymi usługami i produktami, i nie będącymi usługami w ogólnym interesie gospodarczym lub prawami specjalnymi lub wyłącznymi.

(8) Wymaganie od Państw Członkowskich zapewnienia prowadzenia oddzielnych ksiąg przez odpowiednie przedsiębiorstwa stanowi najbardziej skuteczny sposób efektywnego stosowania w takich przedsiębiorstwach zasad konkurencji. Komisja przyjęła komunikat w sprawie usług o ogólnym interesie gospodarczym w Europie (¹), w którym podkreśla ich wagę. Należy koniecznie brać pod uwagę znaczenie danego sektora, który może obejmować usługi o ogólnym interesie gospodarczym, silną pozycję rynkową odpowiednich przedsiębiorstw oraz wrażliwość powstającej konkurencji w liberalizowanych sektorach. Zgodnie z zasadą proporcjonalności dla osiągnięcia podstawowego celu, jakim jest przejrzystość, słuszne i niezbędne jest ustanowienie zasad dotyczących takiego oddzielenia ksiąg. Niniejsza dyrektywa ogranicza się do tego, co jest niezbędne do osiągnięcia celów, do których dąży się zgodnie z art. 5 akapit trzeci Traktatu.

(9) W niektórych sektorach przepisy przyjęte przez Wspólnotę wymagają od Państw Członkowskich i niektórych przedsiębiorstw prowadzenia oddzielnych ksiąg. Niezbędne jest zapewnienie równego traktowania wszystkich rodzajów działalności gospodarczej we Wspólnocie i rozszerzenie wymogu prowadzenia oddzielnych ksiąg na wszystkie porównywalne sytuacje. Niniejsza dyrektywa nie powinna zmieniać szczególnych zasad ustanowionych w tym samym celu w innych przepisach wspólnotowych i nie powinna odnosić się do form działalności przedsiębiorstw objętych tymi przepisami.

(10) W obliczu ograniczonego potencjalnego wpływu na konkurencję, a także mając na celu uniknięcie nadmiernych obciążeń administracyjnych, nie jest konieczne na obecnym etapie wprowadzenie wymogu prowadzenia oddzielnych ksiąg dla przedsiębiorstw o całkowitych obrotach rocznych netto o wartości poniżej 40 milionów EUR. W obliczu ograniczonych możliwości wpłynięcia na handel między Państwami Członkowskimi nie jest konieczne na obecnym etapie wprowadzenie wymogu prowadzenia oddzielnych ksiąg dla określonych kategorii przedsiębiorstw. Niniejsza dyrektywa powinna być stosowana bez uszczerbku dla jakichkolwiek innych zasad dotyczących dostarczania Komisji informacji przez Państwa Członkowskie.

(11) W przypadku gdy rekompensata za realizację usług w ogólnym interesie gospodarczym została ustalona na dany okres w wyniku zastosowania otwartych, przejrzystych i niedyskryminujących procedur, nie wydaje się

konieczne, aby przedsiębiorstwa takie na obecnym etapie prowadziły oddzielne księgi.

(12) Artykuł 295 Traktatu przewiduje, że Traktat nie przesądza w niczym zasad prawa własności w Państwach Członkowskich. Nie powinna mieć miejsca nieuzasadniona dyskryminacja między przedsiębiorstwami sektora publicznego i przedsiębiorstwami sektora prywatnego w stosowaniu reguł konkurencji. Niniejsza dyrektywa powinna znaleźć zastosowanie zarówno do przedsiębiorstw publicznych, jak i prywatnych.

(13) Państwa Członkowskie mają różne struktury administracji terytorialnej. Niniejsza dyrektywa powinna stosować się do władz publicznych na wszystkich poziomach w każdym Państwie Członkowskim.

(14) W związku z powyższym powinna zostać odpowiednio zmieniona dyrektywa 80/723/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 80/723/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1) Tytuł dyrektywy otrzymuje brzmienie:

„Dyrektywa Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskimi i przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw.”

2) Artykuły 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 1

1. Państwa Członkowskie zapewnią, aby stosunki finansowe między władzami publicznymi i przedsiębiorstwami publicznymi były przejrzyste, jak przewidziano w niniejszej dyrektywie tak, aby wyraźne były następujące elementy:

- fundusze publiczne udostępniane bezpośrednio przez władze publiczne zainteresowanym przedsiębiorstwom publicznym;
- fundusze publiczne udostępniane przez władze publiczne za pośrednictwem przedsiębiorstw publicznych lub instytucji finansowych;
- rzeczywiste wykorzystanie tych funduszy publicznych.

2. Z zastrzeżeniem dla szczególnych przepisów określonych przez Wspólnotę Państwa Członkowskie zapewnią, aby struktura finansowa i organizacyjna każdego przedsiębiorstwa zobowiązanego do prowadzenia oddzielnych ksiąg była właściwie oddana w oddzielnych księgach tak, aby wyraźne były następujące elementy:

- dochody i koszty związane z różnymi rodzajami działalności;
- szczegółowe objaśnienie metody przypisania i rozliczenia dochodów i kosztów związanych z różnymi rodzajami działalności.

(¹) Dz.U. C 281 z 26.9.1996, str. 3.

Artykuł 2

1. Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) przez »władze publiczne« rozumie się wszystkie władze publiczne, w tym władze państwowe i regionalne, lokalne oraz wszelkie pozostałe władze terytorialne;
- b) przez »przedsiębiorstwa publiczne« rozumie się każde przedsiębiorstwo, na które władze publiczne mogą, bezpośrednio lub pośrednio, wywierać dominujący wpływ z racji bycia jego właścicielem, posiadania w nim udziału kapitałowego, lub zasad, które nim rządzą;
- c) przez »przedsiębiorstwo publiczne z sektora przemysłu wytwórczego« rozumie się każde przedsiębiorstwo, którego głównym przedmiotem działalności, określanym jako stanowiące nie mniej niż 50 % jego całkowitych rocznych obrotów, jest wytwórczość. Przedsiębiorstwa te stanowią tę grupę, której działalność można zaklasyfikować w sekcji D — Przemysł Wytwórczy (co stanowi podsekcja DA do podsekcji DN włącznie) klasyfikacji NACE (Rev. 1) (*);
- d) przez »przedsiębiorstwo zobowiązane do prowadzenia oddzielnych ksiąg« rozumie się każde przedsiębiorstwo, któremu zgodnie z art. 86 ust. 1 Traktatu przyznane zostały przez Państwo Członkowskie prawa specjalne lub wyłączne lub któremu powierzono zostało świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 86 ust. 2 Traktatu i które otrzymują pomoc państwa w jakiejkolwiek formie, w tym dotacji, wsparcia lub rekompensaty, w odniesieniu do takiej usługi, a które prowadzi także inną działalność;
- e) przez »różne rodzaje działalności« rozumie się, z jednej strony, wszystkie rodzaje produktów lub usług, w stosunku do których przyznane zostały przedsiębiorstwu prawa specjalne lub wyłączne, a także, z drugiej strony, każdy inny rodzaj produktów lub usług, będących przedmiotem działalności tego przedsiębiorstwa;
- f) przez »prawa wyłączne« rozumie się prawa przyznane jednemu przedsiębiorstwu przez Państwo Członkowskie na mocy dowolnego instrumentu ustawowego, wykonawczego lub administracyjnego, zastrzegające dla tego przedsiębiorstwa prawa wyłączne do świadczenia usług lub prowadzenia działalności na danym obszarze geograficznym;
- g) przez »prawa specjalne« rozumie się prawa przyznane przez Państwo Członkowskie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw na mocy dowolnego instrumentu ustawowego, wykonawczego lub administracyjnego, które:
 - ograniczają do dwóch lub więcej liczbę takich przedsiębiorstw, mających zezwolenie na świadczenie usług lub podejmowanie działalności, na zasadzie innej niż poprzez stosowanie obiektywnych, proporcjonalnych i niedyskryminujących kryteriów, lub
 - wyznaczają, na zasadzie innej niż przez stosowanie takich kryteriów, kilka konkurujących ze sobą przedsiębiorstw do świadczenia usług lub podjęcia rodzaju działalności, lub
 - przyznają jakimkolwiek przedsiębiorstwu lub przedsiębiorstwom, na zasadzie innej niż przez stosowanie takich kryteriów, jakichkolwiek prawnych lub

regulacyjnych korzyści, które mają istotny wpływ na zdolność innych przedsiębiorstw do świadczenia tych samych usług lub prowadzenia tego samego rodzaju działalności na tym samym obszarze geograficznym na warunkach w istotnym stopniu równoważnych.

2. Dominujący wpływ ze strony władz publicznych ma miejsce wówczas, gdy władze te, pośrednio lub bezpośrednio, w odniesieniu do przedsiębiorstwa:
 - a) posiadają większą część subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa; lub
 - b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje wyemitowane przez przedsiębiorstwa; lub
 - c) mogą mianować więcej niż połowę członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

(*) Dz.U. L 83 z 3.4.1993, str. 1.”

- 3) W art. 3 wyrazy „art. 1” zastępuje się wyrazami: „art. 1 ust. 1”.
- 4) Dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Artykuł 3a

1. W celu zapewnienia przejrzystości określonej w art. 1 ust. 2 Państwa Członkowskie przyjmą niezbędne środki w celu zapewnienia, że w każdym z przedsiębiorstw zobowiązanych do prowadzenia oddzielnych ksiąg:

- a) wewnętrzne księgi odpowiadające poszczególnym rodzajom działalności są prowadzone oddzielnie;
- b) wszystkie dochody i koszty są prawidłowo przypisywane lub rozliczane na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie zasad rachunkowości kosztowej;
- c) zasady rachunkowości kosztowej, według których prowadzone są oddzielne konta, są jasno określone.

2. Ustęp 1 stosuje się tylko do tych form działalności, które nie zostały objęte przepisami szczególnymi określonymi przez Wspólnotę i nie mogą mieć wpływu na żadne zobowiązania Państw Członkowskich lub przedsiębiorstw, wynikające z Traktatu lub wspomnianych przepisów szczególnych.”

- 5) Artykuły 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„Artykuł 4

1. W kwestii przejrzystości określonej w art. 1 ust. 1 niniejsza dyrektywa nie odnosi się do stosunków finansowych między władzami publicznymi i:

- a) przedsiębiorstwami publicznymi, w kwestii usług, których świadczenie nie będzie miało zauważalnego wpływu na handel między Państwami Członkowskimi;
- b) bankami centralnymi;
- c) publicznymi instytucjami kredytowymi, w kwestiach związanych z depozytami środków publicznych umieszczonymi w tych instytucjach przez władze publiczne na normalnych zasadach związanych z obrotem gospodarczym;

d) przedsiębiorstwami publicznymi, których całkowite roczne obroty netto w okresie dwóch lat poprzedzających przekazanie im lub wykorzystanie przez nie funduszy określonych w art. 1 ust. 1 wyniosły mniej niż 40 milionów EUR. Jednakże dla publicznych instytucji kredytowych za próg ten uznaje się sumę bilansową w wysokości 800 milionów EUR.

2. W kwestii przejrzystości określonej w art. 1 ust. 2 niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

a) przedsiębiorstw, w odniesieniu do usług, których świadczenie nie będzie miało zauważalnego wpływu na handel między Państwami Członkowskimi;

b) przedsiębiorstw, których całkowite roczne obroty netto w okresie dwóch lat poprzedzających okres obowiązywania praw specjalnych lub wyłącznych, przyznanych im przez Państwo Członkowskie zgodnie z art. 86 ust. 1 Traktatu lub w którym powierzone zostało im świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 86 ust. 2 Traktatu wyniosły mniej niż 40 milionów EUR; dla publicznych instytucji kredytowych za próg ten uznaje się sumę bilansową w wysokości 800 milionów EUR;

c) przedsiębiorstw, którym powierzone zostało świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 86 ust. 2 Traktatu, jeśli pomoc państwa w formie dotacji, wsparcia rekompensaty lub świadczenia w dowolnej formie została ustalona na dany okres, w wyniku zastosowania otwartych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych procedur.

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie zapewnią, aby informacje dotyczące stosunków finansowych, określonych w art. 1 ust. 1, były przechowywane i dostępne Komisji przez okres pięciu lat od zakończenia roku obrotowego, w którym fundusze publiczne udostępnione były odpowiednim przedsiębiorstwom. Jednakże w przypadku wykorzystywania tychże funduszy w późniejszym roku obrotowym okres pięciu lat biegnie od końca tego kolejnego roku obrotowego.

2. Państwa Członkowskie zapewnią, aby informacje dotyczące struktury finansowej i organizacyjnej przedsiębiorstw, określonych w art. 1 ust. 2, były przechowywane i dostępne

Komisji przez okres pięciu lat od zakończenia roku obrotowego, do którego się odnoszą.

3. Państwa Członkowskie dostarczą Komisji, jeśli uzna to za niezbędne, informacji określonych w ust. 1 i 2 wraz z niezbędnymi informacjami źródłowymi, zwłaszcza dotyczącymi realizowanych celów."

6) W art. 5a ust. 3 wyraz „ECU” zastępuje się wyrazem „EUR”.

7) W art. 6 ust. 1 wyrazy „art. 5 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 5 ust. 3”.

Artykuł 2

Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 lipca 2001 r. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Artykuł 1 ust. 2 dyrektywy 80/723/EWG, zmieniony niniejszą dyrektywą, stosuje się począwszy od dnia 1 stycznia 2002 r.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 26 lipca 2000 r.

W imieniu Komisji

Mario MONTI

Członek Komisji